

Ξενοφώντος «Ελληνικά» 2, 30-32

<30> Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. ἦ δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε.

<31> Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαί ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσαιαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν.

<32> Ελέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς. Λύσανδρος δὲ Φιλοκλέα πρῶτον ἐρωτήσας, ὃς τοὺς Ἀνδρίους καὶ Κορινθίους κατεκρήμνισε, τί εἴη ἄξιος παθεῖν ἀρξάμενος εἰς Ἑλληνας παρανομεῖν, ἀπέσφαξεν.

Μετάφραση

<30> Ο Λύσανδρος και τα καράβια και τους αιχμαλώτους και όλα τα υπόλοιπα τα μετέφερε στη Λάμψακο, συνέλαβε, επίσης από τους στρατηγούς και άλλους και τον Φιλοκλέα και τον Αδεΐμαντο. Την ίδια ημέρα που κατάφερε αυτά, έστειλε τον Θεόπομπο τον ληστή από τη Μίλητο στη Λακεδαίμονα, για να αναγγείλει τα γεγονότα, ο οποίος αφού έφτασε μετά από τρεις μέρες τα ανακοίνωσε.

<31> Μετά από αυτά ο Λύσανδρος αφού συγκέντρωσε τους συμμάχους, έδωσε εντολή να αποφασίσουν για τους αιχμαλώτους. Εκεί ακούστηκαν πολλές κατηγορίες εναντίον των Αθηναίων, για όσα ήδη εγκλήματα πολέμου είχαν διαπράξει και για όσα είχαν αποφασίσει να κάνουν, αν επικρατούσαν στη ναυμαχία, να κόψουν δηλαδή το δεξί χέρι όλων των ανδρών που θα συλλαμβάνονταν ζωντανοί, και ότι αφού πήραν δύο τριήρεις, μία από την Κόρινθο και μια από την Ἄνδρο, όλους τους άνδρες από αυτές τους πέταξαν στη θάλασσα· Ο Φιλοκλῆς ήταν ο στρατηγός των Αθηναίων, ο οποίος σκότωσε αυτούς.

<32> Λέγονταν ακόμα και άλλα πολλά και αποφάσισαν να σκοτώσουν από τους αιχμαλώτους όσους ήταν Αθηναίοι εκτός από τον Αδεΐμαντο, διότι μόνος αυτός ήταν αντίθετος στην εκκλησία του δήμου στο ψήφισμα για το κόψιμο των χειρών· κατηγορήθηκε όμως από κάποιους ότι πρόδωσε τα καράβια. Ο Λύσανδρος αφού πρώτα ρώτησε τον Φιλοκλέα, ο οποίος έριξε στη θάλασσα τους άνδρες από την Ἄνδρο και την Κόρινθο, τι άξιζε να πάθει αφού άρχισε να παρανομεί στους Ἑλληνες, τον έσφαξε.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Στις παραγράφους 30-32 περιγράφονται:

1. Οι Αθηναίοι αιχμάλωτοι
2. Οι ενέργειες του Λυσάνδρου
3. Οι κατηγορίες εναντίον των Αθηναίων
4. Η τελική απόφαση για τους αιχμαλώτους
5. Η τύχη του Φιλοκλή

Οι Αθηναίοι αιχμάλωτοι

Τα πλοία, τους αιχμαλώτους και τα λάφυρα τα μετέφερε ο Λύσανδρος στη Λάμψακο, την οποία είχε καταστήσει ορμητήριο των πολεμικών του επιχειρήσεων (Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδείμαντον).

Οι ενέργειες του Λυσάνδρου

Μετά τη νίκη στους Αιγός ποταμούς ο Λύσανδρος:

- Μετέφερε στη Λάμψακο τα αθηναϊκά πλοία και τους στρατιώτες που αιχμαλώτισε (Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδείμαντον).
- Ἐστειλε την ἄλλη μέρα τον Θεόπομπο τον Μιλήσιο για να μεταφέρει την είδηση της νίκης στη Σπάρτη (Ἦι δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα, ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε). Ἐδωσε στο Θεόπομπο το ταχύτερο πλοίο με τους καλύτερους κωπηλάτες.
- Συγκέντρωσε τους συμμάχους για να αποφασίσουν στο πολεμικό αυτό συμβούλιο για την τύχη των Αθηναίων συμμάχων (Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων). Στο πολεμικό αυτό συμβούλιο κατηγόρησαν τους Αθηναίους για τις παρανομίες τους (Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων) στη διάρκεια του πολέμου. Πριν από την ναυμαχία στους Αιγός ποταμούς, οι Αθηναίοι αποφάσισαν να κόψουν το δεξί χέρι των Πελοποννησίων που θα αιχμαλώτιζαν (καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσκειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων). Στην απάνθρωπη αυτή απόφαση οδηγήθηκαν γιατί οι περισσότεροι ἄνδρες ἦταν δεξιόχειρες και με την αποκοπή του δεξιού χεριού θα γίνονταν ακίνδυνοι στον πόλεμο αφού δεν θα μπορούσαν να κωπηλατήσουν ἢ να κρατήσουν δόρυ. Επίσης όταν κυρίεψαν δύο τριήρεις, τη μία από την Κόρινθο και την ἄλλη από την Ἄνδρο, πέταξαν ὅλους τους ἄνδρες στην θάλασσα (καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσκειαν). Την παραπάνω τιμωρία επέβαλε ο στρατηγός Φιλοκλής (Φιλοκλής δ' ἦν στρατηγός τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν).

Φιλοκλής

Ἦταν ο στρατηγός που πρότεινε στους Αθηναίους να κόψουν το δεξί χέρι των αιχμαλώτων. Ἦταν επίσης ο κύριος υπαίτιος της συμφοράς στους Αιγός ποταμούς γιατί την ημέρα εκείνη αὐτός και η μοίρα των πλοίων του είχαν την επιφυλακή ὅλου του αθηναϊκού στόλου. Ὅμως επειδή υποτίμησε τους Λακεδαιμονίους δεν πήρε τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας.

Η τελική απόφαση για τους αιχμαλώτους

Όλοι οι Αθηναίοι αιχμάλωτοι, εκτός του Αδείμαντου καταδικάστηκαν και εκτελέστηκαν από τους Πελοποννησίους ύστερα από την απόφαση του πολεμικού συμβουλίου (Έλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδείμαντου). Ο Αδείμαντος εξαιρέθηκε γιατί ήταν ο μόνος που έφερε αντίρρηση στην απόφαση της εκκλησίας του δήμου για τον ακρωτηριασμό των Πελοποννησίων αιχμαλώτων, αν οι Αθηναίοι νικούσαν στη ναυμαχία και έδειξε σύνεση και ανθρωπισμό (ὅτι μόνος ἐπέλάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος). Όμως ο Αδείμαντος, όταν επέστρεψε στην Αθήνα, κατηγορήθηκε ως προδότης (ῆτιάθη μέντοι ὑπὸ τινῶν προδοῦναι τὰς ναῦς).

Η τύχη του Φιλοκλή

Ο Ξενοφώντας στιγματίζει τον Λύσανδρο λέγοντας, ότι σκότωσε τον αιχμάλωτο Φιλοκλή με τα ίδια του τα χέρια, αφού πρώτα ρώτησε ποια τιμωρία του άξιζε να πάθει, επειδή πρώτος είχε παραβεί τους νόμους εις βάρος των Ελλήνων ρίχνοντας στη θάλασσα τους Ανδρίους και τους Κορινθίους (Λύσανδρος δὲ Φιλοκλέα πρῶτον ἐρωτήσας, ὅς τοὺς Ἀνδρίους καὶ Κορινθίους κατεκρήμνισε, τί εἴη ἄξιος παθεῖν ἀρξάμενος εἰς Ἑλλήνας παρανομεῖν, ἀπέσφαξεν). Ο θάνατός του υπήρξε άδοξος. Από αυτό φαίνεται και η σκληρότητα του Λυσάνδρου.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

1. Με καθεμία από τις παρακάτω λέξεις να βρείτε μια αντίστοιχη ομόρριξη μέσα από το κείμενο:

αγωγή
αγγελία
βουλή
άφιξη
γέννηση
ψηφοφορία
παραλαβή
μεταχειρίζομαι

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. ἀπήγαγεν, ἐπέλάβετο: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο πρόσωπο, στο χρόνο και στον αριθμό που βρίσκονται τα ρήματα.

2. ὄς: Να γίνει γραμματική αναγνώριση και να κλιθεί και στους δυο αριθμούς και στα τρία γένη.

3. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση στα παρακάτω απαρέμφατα:

βουλευέσθαι
ποιεῖν
ἀποκόπτειν

4. Να αναφέρετε σε ποια κλίση ανήκουν τα παρακάτω ουσιαστικά και ύστερα να τα κλίνετε και στους δυο αριθμούς: συμμάχους, κατηγορίαί, ἄνδρας.